

puška

nikita stanesku

GOVOREĆI

Misliš li da je trava srećna?
Ona je zelena, ona je zelena...
Misliš li da je orao visok?
On leti, on leti...
Misliš li da je kamen čutljiv?
On je tvrd, on je tvrd...
Misliš li da sam tvoj?
Misliš li?

EVOKACIJA

Bila je lepa kao senka ideje,
na dečju kožu mirisala je njena kičma,
na kamen sveže razbijen,
na povik iz jezika mrtvog.

Nije imala težinu kao disanje.
Smećeći se i plačući velikim suzama
bila je slana kao so
slavljena na varvarskim gozbama.

Bila je lepa kao senka ideje.
Među vodama, samo je ona zemlja bila.

FINIS

Trčao sam toliko brzo
da mi je oko ostalo za mnom
i gledalo usamljeno
kako se tanjim —
najpre crta, linija zatim...
Plemenita praznina što probija ništavilo,
ubrzani nepostojeće deo
što prolazi kroz smrt.

PUSKA

Puška je sastavljena od tri dela:
gornji deo
srednji deo
i donji deo.

Gornji deo je sastavljen od:
gornjeg dela gornjeg dela
srednjeg dela gornjeg dela
i donjeg dela gornjeg dela.

Srednji deo je sastavljen od:
gornjeg dela srednjeg dela
srednjeg dela srednjeg dela
i donjeg dela srednjeg dela.

Donji deo je sastavljen od:
gornjeg dela donjeg dela
srednjeg dela donjeg dela
i donjeg dela donjeg dela —

Vatra!

TROJANSKI KONJ

Ja sam sebi samom trojanski konj.
Moje sopstveno rame osvaja moje sopstveno
rame,

Moje sopstveno oko samo sebe pljačka.
Otkucaji moga srca
ne mogu se čuti
zbog otkucanja moga srca,
moj glas koji doziva nebo
ugušen je
mojim glasom koji doziva nebo.
Moj život ne može više da živi
zbog mog života.
Moja ljubav vuče po zemlji moju ljubav

konjem moje ljubavi
oko tvrđave.
Zarivam sečivo mog noža u sečivo mog noža
dok tren koji mi oglašava rođenje
gluvi zbog trenu koji mi oglašava rođenje.
Ljut sam na svoju sopstvenu ljutnju
radostan sam zbog svoje sopstvene radosti.
Nadam se svojoj sopstvenoj nadi
oplakujem svoju sopstvenu suzu
i jesam dok jesam
i nisam više kad više nisam.

PESMA

Kaži mi, kad bih te jednog dana zgrabio
i stopala ti poljubio,
ne bi li posle toga malo hramala
u strahu da mi poljubac ne zgnječiš.

IZLIZANOST

Vojnik je marširao, marširao,
marširao
sve dok mu se noga
do kolena nije izlizala, izlizala,
izlizala
sve dok mu se trup
do rebara nije izlizao, izlizao,
izlizao
sve dok nije do obrva oslepeo,
oslepeo, oslepeo.
Njegova kosa beše crna trava,
crna trava beše, crna trava beše.
Beli je konj dolazio
i nju pasao,
pasao, pasao,
i-haha, i-ha,
i-ha.

HAIKU

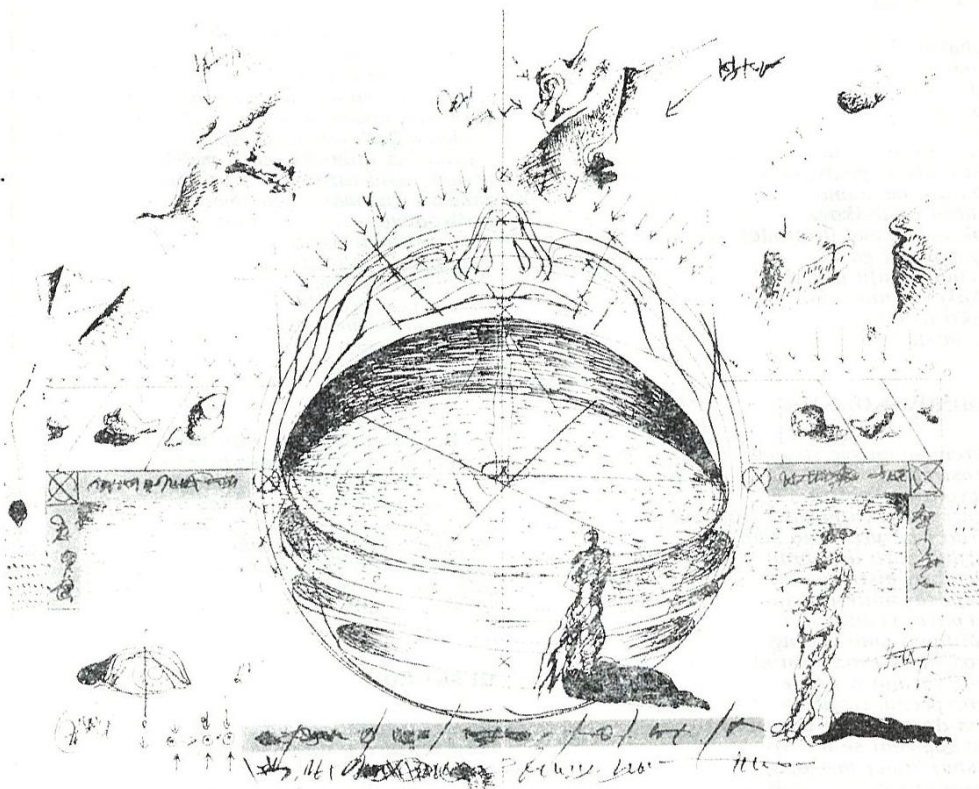
Ujeda me pas
ah, gledam kroz njega
kao kroz prozor.

PESMA

Nije neminovno da reč bude
prikladna za stanje duha,
ni zec nije neminovno
u prirodi.
Sančo se posvađao sa mnom
i napustio me već odavno.
Naslonjen na koplje
još uvek melanholično gledam
vetrenjače.
Konji su počeli iz žena da se radaju, —
i-ha, kakav dugačak vrisak u Andaluziji!
A Grci da i nas malo puste
dosta nam je
Sparte, Atine i Persijanaca.
Svoja lica još uvek u crveno bojimo
iz ljubavi prema Peanu,
iz ljubavi prema Peanu,
a grčki jezik već odavno zaboravili smo.
Bogatom krvlju
crveni nas trava,
pocepanim i istrgnutim nedrima
ispod ključnjače naših dragana,
smetnjom i zabranom
izlaska meseca.

LEKCIJA O KRUGU

Nacrta se u pesku krug
a zatim se iseče na dva dela,
istim se leskovim štapom iseče na dva dela.
Posle toga se na kolena pada,
posle toga se pada ničice.
Posle toga se glavom udara u pesak
i traži se izvinjenje od kruga.
Toliko.

crtež: sorin dimitresku (iz »nesavršena dela« nikite staneskua)

BELESKA O PESNIKU

NIKITA STANESKU (Nichita Stanesku) je izuzetna pojava u posleratnoj rumunskoj poeziji. Rođen 1933. u Ploještiju, Stanesku je debitovao knjigom pesama *Smisao ljubavi* (1960). U najbolja dela Nikite Staneskua ubrajaju se *11 elegija* (1966), *Pohvala Ptolomeju* (1968), *Nereći* (1969), *U slatkom klasičnom stilu* (1970), *Beograd u pet prijatelja* (1971), *Gordost hladnoće* (1972), *Epica magna* (1978) i *Nesavršena dela* (1979). Staneskuove knjige su štampane u Engleskoj, SAD, Svedskoj, SSSR-u, Italiji, Cehoslovačkoj. Poezija mu je u nas poznata i priznata (izbor pesama pod naslovom *Nereći* objavila je »Bagdala« 1971, a knjiga *Beograd u pet prijatelja* izašla je u Vrscu (»Ugao« 1971). U izdanju beogradskog RAD-a izlazi ove godine izbor pesama iz ovih Staneskuovih knjiga.

Prevod s rumunskog i beleška
o pesniku: Petru Krdu